

Muharrem Demirok: Tal på Järvaveckan 2023

Talare
Muharrem Demirok
Partiledare

Datum
2 juni 2023

Plats
Järva

Omständigheter

Centerpartiets partiledare Muharrems Demiroks tal på Järvaveckan 2018.

1 Var börjar vägen mot framtiden?

Var börjar resan mot ett bra liv?

5 För min pappa började den på en tågplattform i Turkiet. Han var sjutton år och hade bestämt sig. Hans framtid fanns någon annan stans. Han hittade modet att bryta upp från trygghet, familj och vänner, köpte en tågbiljett och började resan mot ett annat land, mot en annan stad, mot ett annat liv.

10 Han reste mot ett Stockholm och ett Sverige som lockade med ett löfte. Ett löfte om att den som kom hit, jobbade och gjorde rätt för sig. Den hade en självklar plats i vårt land.

15 Min sjuttonåriga pappa svarade upp mot det löftet, tog sig till Sverige, jobbade hårt, långa pass och sena nätter. Ofta låga löner, ständigt pusslande med knappa resurser, men en egen inkomst och en egen frihet.

20 Han hade turen att träffa Annika, min fantastiska mamma, och fortsätta sin livsresa med henne vid sin sida. Och tack vare att en ung man från den turkiska landsbygden och en Stockholmstjej valde att tro på en framtid tillsammans står jag här idag. Tack vare deras driv, deras mod och deras kärlek, tack vare ett Sverige som stod upp för sitt löfte, kan jag, en förortsgrabb från röda linjen stå på Järvaveckans scen som partiledare för samma parti som Thorbjörn Fälldin en gång var partiledare för.

25 Det visar vad vårt land kan vara när vi tror på varandra. Det visar vad vårt land kan ge till den som är beredd att ge något tillbaka. Det visar vad vi människor kan uppnå om vi får leva det liv vi själva vill.

Och vet ni vad, vi kan ta oss dit igen. Vi kan bygga ett samhälle som tror på
30 människor, ett samhälle som ger dig möjligheten att göra en livsresa, oavsett om
du är född i Ankara, Akalla, Arjeplog eller Abbekås.

Förändring är möjlig.

35 Tillsammans kan vi bygga ett land som fokuserar på var människor är på väg,
inte varifrån de kommer. Tillsammans kan vi bygga ett land där fler vågar tro på
framtiden.

Tillsammans kan vi visa att morgondagens Sverige är till för alla.

40

Dagar som dessa är vårt land som bäst.

Under mina uppväxtår i Stockholm kändes friheten alltid störst såhär års.
Känslan när man cyklade mellan gårdarna med kompisarna i ljumma
45 sommarkvällar. Den speciella doften när blommande syrener blandas med
dammet från fotbollsplanens grus. Eller mat-oset och ljuden från de öppna
balkongdörrarna.

Då var Vårby Gård mitt hela universum. Där fanns allt, familjen, vännerna,
50 tryggheten och äventyren. Där kom och gick tunnelbanan från stan som en
påminnelse om andra möjligheter, där gav naturen oss chansen till timmar av lek
och upptäckter.

Självklart fanns det utmaningar och problem i Vårby Gård även när jag växte
55 upp. Men det fanns kloka vuxna som tog ansvar inte bara för sina egna barn,
utan också för andras, det fanns en skola med närvarande lärare, ett centrum
med företagare. Vi såg våra föräldrar gå till jobbet, vi var stolta över våra egna
kvarter, vi trodde på att morgondagens Sverige också var till för oss.

60 Jag tror att många av er som bor runt Järva kan känna igen er. I hur det som var
ens hela universum nu tas ifrån oss bit för bit.

För det Vårby som jag känner som mitt hem, det är nu känt för något annat. De
stadsdelar runt Järva, som skapades med framtiden i fokus, som byggdes för att
65 fler skulle ha råd med ett bra boende, för att ge fler ett bättre liv, det står nu i
skuggan av något helt annat.

Våra uppvätkvarter har tagits över av ett gäng satans mördare. I gängledarnas
70 cyniska värld är ett människoliv inget värt. De struntar blankt i att utomstående,
oskyldiga drabbas. Från sina gömställen runt Medelhavet beställer de mord som
om det vore hämtpizza. Barn och unga tvingas springa deras blodiga ärenden.
För dem är det över på någon minut, för andra förstör det hela livet.
Varje ung människa som dör i gängens krig dödar också tron på morgondagens
75 Sverige.

Våldet måste få ett slut. Gängens ledare måste byta Medelhavets sol mot
skuggan från fängelsets murar. Men framförallt måste skjutningarna och
sprängningarna stoppas, här och nu.

80 Sverige är det land i EU där det dödliga skjutvåldet ökat som mest. Då måste
Sverige också vara det EU-land som slår hårdast mot illegala vapen.

Centerpartiet vill höja minimistraffet för grovt vapenbrott och grovt brott mot
lagen om explosiva varor. Från dagens två år, till fem års fängelse.

85 Samhällets budskap måste vara glasklart. Illegala vapen får aldrig vara en väg till
respekt och makt, det ska leda till långa fängelsestraff. Punkt slut.

Regeringen är på rätt väg här, men det går att göra mer och det måste göras nu.

90 Inför Europas hårdaste straff för grovt vapenbrott.

Bara så kan vi få bort vapnen och sätta stopp för skjutningarna.

Bara så kan vi ta tillbaka våra gator, våra kvarter och våra städer.

95 Bara så kan vi tillsammans återföra ordningen, tryggheten och framtidstron till
morgondagens Sverige.

Men den som vill se färre rubriker om gängvåld och dödsskjutningar, den måste
själv orka se bortom de braskande rubrikerna.

100 För Järva, Vårby eller Sverige blir inte tryggare eller friare av politiker som tävlar
i vem som är tuffast mot gängen.

Jag och Centerpartiet vill se krafttag mot kriminella. Vi vill få bort skjutvapen,
105 slå sönder gängens strukturer, ta ifrån dem deras pengar, bilar och klockor. Vi

vill se mer pengar till polis och åklagare.

Men det är vi långt ifrån ensamma om. Sanningen är att det finns en bred politisk enighet om det här, ändå tar det för lång tid. Här behöver vi göra mer,
110 tillsammans.

Men där vi skiljer oss, det är kring värdet och behovet av ett bättre förebyggande arbete. För trygghet måste byggas från flera olika håll. Skärpta straff är bra, men ett samhälle där färre behöver straffas är ännu bättre. Fler gängkriminella ska
115 läsas in, men fler måste också hitta vägar ut ur gängkriminalitet.

Centerpartiet vill se ett nationellt avhopparprogram för unga. Idag ser vi hur väldigt många unga människor är i klorna på gängen. Polisen säger själva att det rör sig om runt 1 300 minderåriga. Vi ser hur 10-åringar är med och gömmer
120 vapen eller varnar för polis. Vi ser hur 14-åriga killar hetsas till att skjuta jämnåriga. Kriminalitet man valt, eller tvingats in i, raserar allt annat. Man vet att det är man själv som hamnar på dödslistorna om man inte lyder gängen.

125 Samhället har ett särskilt ansvar för barn och unga. Därför måste vi så snart som möjligt få på plats ett nationellt avhopparprogram för unga. Det skulle ge fler en dörr ut till ett annat liv.

Här har regeringen mycket kvar att göra och många svar att ge. Det finns redan
130 idag färdigutredda förslag för hur ett nationellt avhopparprogram kan se ut, som har en stark majoritet bakom sig, men som regeringen helt verkar strunta i. Dessutom glömmer man bort de unga kriminella, de som just nu skapar grogrunden för att det dödliga våldet fortsätter.

135 Varje person som lämnar kriminaliteten bakom sig är en vinst. För honom själv, för framtida offer och för samhället.

Det är dags för regeringen att komma framåt, det är dags för Ulf Kristersson att agera.

140 Det är dags att ge Sverige ett nationellt avhopparprogram för unga, nu.

Men fokuset på våra ungdomar måste sträcka sig mycket längre än så.

Statistiken visar att antalet personer under femton år som anmäls för våldsbrott

har ökat markant under de senaste åren.

Bakom siffrorna finns människor av kött och blod. Där finns brottsoffer, som tvingas bära sår, skador och trauman för resten av sitt liv. Där finns skolan, med
150 lärare, rektorer och kuratorer som ofta tidigt ser vad som är på gång, hur ungdomar hamnar på glid och vad det får för effekter.

Där finns mammorna och papporna som lever med en oro som överskuggar allt. En oro man som förälder fasar över att behöva uppleva. Mammor och pappor
155 som ligger sömnlösa varje natt i väntan på ett barn som inte kommer hem. Som rycker till varje gång telefonen ringer, eller vid varje nyhetsflash om nya skjutningar, livrädda för att det ska vara deras barn den här gången. Föräldrar som har gjort allt i deras makt för att barnen inte ska hamna snett, men ändå tvingats se hur ens barn umgås allt mer med de äldre, stökiga grabbarna på
160 gården, struntar i tider och överenskommelser och plötsligt har egna pengar att röra sig med, trots att man inte jobbar.

En ung människas resa in i kriminalitet och våld sker aldrig över en natt. Man ser tecken tidigt, från många olika håll. Men ändå är det svårt att agera med kraft
165 för att stoppa det.

Vägen mot förändring stavas – Samverkan. Det är inget svulstigt rubrikord, jag vet det, men det gör skillnad på riktigt.

170 För när skolan, fritids, socialtjänst och polis kan arbeta ihop, som en kraft, det är då vi bryter mönster. Med fasta strukturer, återkommande möten och gemensamma åtgärdsplaner, kan vi stoppa resan mot kriminalitet.

Idag är det ungefär två tredjedelar av landets kommuner som jobbar med olika
175 former av samverkansmodeller. Vi ser hur det ger positiva resultat. Men detta måste komma på plats i hela Sverige och ges stöd och pengar för att lyckas.

Därför ger Centerpartiet besked om en ny satsning på just detta, här idag. Vi vill satsa 300 miljoner kronor på bättre samverkan kring unga människor i riskzon.
180 Vi vill att pengarna ska betalas ut via BRÅ, till lokala samverkansmodeller, som utgår från fakta och från den lokala verkligheten.

Tillsammans med vår tidigare satsning på socialtjänsten, som vi redan

185 presenterat i vår vårbudget, lägger Centerpartiet nu totalt en halv miljard
kronor på att förebygga ungdomskriminalitet och bekämpa gängens
nyrekrytering. En halv miljard mer än regeringen för den som räknar på sånt.
Det är pengar som gör det enklare för den första linjens försvar,
socialsekreterare, lärare, personal på skolor och fritids och poliser att få bästa
190 effekt av sina ovärderliga insatser.

Det är pengar som visar att vi menar allvar. Vi vill lyfta det förebyggande arbetet
och skapa ett tryggare Sverige.

195 Det är pengar som kan ge fler familjer hoppet tillbaka. Ett hopp vi alla delar.
Hoppet om att ge sina barn den bästa tänkbara livsresan.

En halv miljard till mer samverkan och bättre förebyggande arbete. Ett
nationellt avhoppprogram för unga.

200

Två tydliga satsningar för att samhället ska bli bättre på att göra sitt, bättre på
att ge stöd till familjer och föräldrar.

Men ett samhälle som gör mer, går längre, har också rätt att ställa högre krav på
205 den som får stöd och hjälp. Därför presenterar Centerpartiet idag ytterligare ett
nytt förslag med fokus på föräldrarna till unga kriminella.

Vi vill göra det obligatoriskt för vårdnadshavare att närvara på plats vid
rättegången om ditt barn står inför domstol. Ett förslag som redan idag är
210 verklighet i andra länder, exempelvis Kanada.

Många föräldrar gör allt de kan för att deras barn inte ska bli kriminella, men allt
för många blundar för sina barns brott. Så kan det inte fortsätta.

215 Med Centerpartiets förslag om obligatorisk närvaro, skulle föräldrarna kallas till
förhandlingen under samma villkor som sina barn, med risk för böter eller
hämtning om de inte dyker upp.

Idag får vårdnadshavare bara information om tid och plats för sina barns
220 rättegång, men bara en bråkdel av föräldrarna dyker upp.

Det gör det enklare för familjen att leva i förnekelse. Man slipper höra bevis,

eller offrens vittnesmål. Det man inte vet, kan man enklare blunda för.

225

Dessutom är det ofta dina kriminella vänner som deltar vid rättegångarna, istället för din mamma och pappa. De skrämmer brottsoffer, förstärker tystnadskulturer och pressar den unga åtalade att stå upp för gängen.

230 Vårt förslag kan ändra på det. Det är en sak att strunta i polisen, domstolen eller socialtjänsten, men att behöva möta din mammas eller pappas blick och besvikelse i rättsalen det är betydligt svårare. Skammen inför föräldrarna kan göra skillnad. Vårt förslag minskar också möjligheten för unga gängkriminella att använda hemmet som en lugn plats för återhämtning. Begår du brott ska din
235 mamma och pappa alltid veta om det.

Det kan också snabbare bryta negativa mönster. Den förälder som tvingas närvara vid en rättegång är sannolikt mer angelägen om att samarbeta med det offentliga, med just skolan, socialtjänsten och polisen för att få sitt barn på rätt
240 köl igen.

Både och. Det är ledorden i Centerpartiets trygghetspolitik. Vi backar aldrig från hårdare tag där det behövs och gör skillnad. Men är alltid den tydligaste kraften för mer förebyggande arbete.

245

Ett nationellt avhoppningsprogram för unga, en halv miljard för bättre förebyggande insatser och obligatorisk närvaro för föräldrar vid rättegångar. Det gör skillnad på allvar.

250 Det skulle bli ännu ett steg framåt för de goda krafternas revansch i samhället.

Det skulle öppna vägen till ett nytt liv för tusentals ungdomar och för deras familjer.

255 Det skulle skicka ett budskap till lärare, socialsekreterare, fritidspedagoger och poliser. Vi hör er, vi ser er, vi är med er.

Tillsammans bygger vi Sverige tryggare, starkare och bättre.

260 ”Så tro på mig, jag vet att ni är modigast. Vi ska ta över världen, vi ska bli stora, vi ska bli mäktiga.”

Lalehs låt Goliat ekar snart över skolgårdar och från studenternas lastbilsflak.

265

Och när jag står här idag, framför Järvas alla goda krafter så fylls jag av tro och hopp om framtiden. När jag ser alla eldsjälar, företag, organisationer och föreningar då ser jag också det som ger människor kraften att bli stora, bli mäktiga och göra världen till sin. Då ser jag det som gör vårt land till ett av världens bästa.

270

Men den energin och kraften får aldrig tas för given. Precis som ett välmående jordgubbsland eller en bra grillglöd måste den ges både näring och syre. Förmågan att stötta samhällets goda krafter är avgörande för framgång.

275

Därför är oroas jag över regeringens oförmåga att komma ur startblocken, kavla upp ärmarna och hugga i där det behövs. Man lovade stort, men höll tunt.

När den ekonomiska krisen slår mot skolan. När behöriga lärare sägs upp och skolor läggs ner. Då är regeringens svar att man får vänta och se.

280

När unga oroas över framtiden i allt högre utsträckning då gör regeringen det dyrare att anställa dem.

285

När allt fler hamnar i gängens klor. Då klarar inte regeringen av att införa ett nationellt avhopparprogram, då orkar man inte investera i det förebyggande.

Sverige förtjänar bättre. Det är dags för regeringen att kliva fram.

290

Centerpartiet har gett er en rad förslag idag, som skulle förändra på allvar, som går att genomföra här och nu. Vi har krisstöd till svensk skola och mer pengar till kommunerna i vår budget.

Regeringen måste vakna och själva göra mer.

295

Ge Sveriges kommuner och regioner mer pengar, idag. Låt inte den ekonomiska krisen förvandlas till en välfärds-kris.

Sänk kostnaderna för företagen, gör det billigare att anställa unga.

300

Lägg nya, skarpa förslag för att öka tryggheten. Våga satsa på det förebyggande.

305 Centerpartiet kommer fortsätta driva på där det behövs. Samarbeta kring det som är rätt och riktigt.

Aldrig överge tanken om att göra Sverige till världens bästa land för livsresor.

310 Vi kommer värna det löfte som min 17-åriga pappa en gång möttes av. Du som är beredd att jobba och göra rätt för dig, du som vill ta både dig själv och samhället framåt. Du har en självklar plats i vårt land.

315 Men också lova en politik som får fler att möta framtiden med nyfikenhet och hopp. En politik som visar att förändring är möjlig.

En politik som svarar på frågan – Var börjar resan mot morgondagens Sverige?

Den börjar här och nu, idag. Och vi gör den tillsammans.

320 Tack för att ni har lyssnat, tack för att ni fortsätter visa allt fantastiskt som Järva har att ge, ha en fantastisk sommar.

Taggar

2020-tal, 2023, Centerpartiet, Järvaveckan, Man, Politiska tal

325

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/muharrem-demirok-tal-pa-jarvaveckan-2023>

330

335